

istnieje od 1998 r.

Warszawa, 14.03.2020 r.

**Szanowny Pan
Łukasz Szumowski
Minister Zdrowia
Ministerstwo Zdrowia
ul. Miodowa 15
00-952 Warszawa**

L. dz. 2/2020

**Prośba o pilne opracowanie procedur dotyczących postępowania ze zwłokami osób
zmarłych w wyniku powikłań spowodowanych koronawirusem COVID-19**

Szanowny Panie Ministrze!

Polskie Stowarzyszenie Pogrzebowe zwraca się z prośbą o pilne opracowanie procedur dotyczących postępowania ze zwłokami osób zmarłych w wyniku powikłań spowodowanych koronawirusem COVID-19 a także z podejrzeniem zakażenia COVID-19.

Istniejące już Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2001 r. w sprawie postępowania ze zwłokami i szczątkami ludzkimi (Dz. U 2001 nr 153 poz. 1783) określa te zasady ale zgodzi się Pan ze mną, że o ile choroby zakaźne zawarte w Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 6 grudnia 2001 r. w sprawie wykazu chorób zakaźnych, w przypadku których stwierdzenie zgonu wymaga szczególnego postępowania ze zwłokami osób zmarłych na te choroby. (Dz. U. 2001 nr 152 poz. 1742) są znane o tyle o COVID-19 wiemy niewiele albo prawie nic.

Zdaniem Polskiego Stowarzyszenia Pogrzebowego aby ograniczyć rozprzestrzenianie się COVID-19 w przypadku zgonu osoby zarazonej koronawirusem lub podejrzanej o to;

- Zakład pogrzebowy powinien do szpitala dostarczyć odpowiednio przygotowaną trumnę (drewniana w której na dnie umieszcza się warstwę substancji plynocłonnej o grubości 5 cm).
- Pracownicy szpitala, (oddział zakaźny) wkładają ciało owinięte w płótno nasycone płynem dezynfekcyjnym do trumny i szczelnie ją zamykają i obmywają z zewnątrz płynem dezynfekcyjnym. Następnie na trumnę zakładają worek

- foliowy z nieprzepuszczalnego tworzywa sztucznego, odpornego na uszkodzenia mechaniczne.
- Tak przygotowaną trumnę wystawiają do odkażonego pomieszczenia skąd pracownicy zakładu pogrzebowego mogą ją odebrać.
 - Nasuwa się pytanie czy odbierając tak przygotowaną trumnę z ciałem pracownicy zakładu pogrzebowego powinni być wyposażeni w odzież ochronną. Jeżeli tak, czy odzież ochronna nie powinna być zabezpieczona przez terenową placówkę sanepid-u i przekazywana każdorazowo pracownikom zakładu pogrzebowego. Odzież ochronna jak i środki do dezynfekcji są obecnie praktycznie nie do kupienia a na zamówione trzeba oczekiwać nawet do miesiąca
 - Czy nie należało by wprowadzić obligatoryjnej kremacji zwłok.
 - Rekomendujemy aby przypadki zgonów zakaźnych były traktowany w podobny sposób jak zgon z brakiem wykluczenia osób trzecich, wtedy ciało zmarłego od momentu stwierdzenia przyczyny zgonu jest do dyspozycji prokuratury, dodatkowo po odpowiednim zabezpieczeniu w przeciągu 24 godzin firma pogrzebowa ma obowiązek skremowania zwłok i po tej usłudze urna z prochami będzie oddana rodzinie. Argumenty za - prokuratury w całym kraju mają podpisane umowy z firmami pogrzebowymi na odbiór zwłok, czyli mają gotowe procedury. W Polsce mamy dużą dostępność obiektów krematoryjnych (jest ich 62). Koszty kremacji ponosi rodzina, po procesie kremacji z uwagi na wysoka temperaturę kremacji ok 900°C każdy wirus zostaje zniszczony a prochy zmarłych są obojętne biologicznie.
 - Ponadto należy się zastanowić, czy przejściowo nie zakazać uroczystości pogrzebowych w kościołach i kaplicach a ograniczyć je tylko do ceremonii nad grobem.

Polskie Stowarzyszenie Pogrzebowe zwraca się o pilne opracowanie procedur w wyżej opisanym temacie. Służymy wszelką radą i pomocą w zakresie usług cmentarno-pogrzebowych naszych członków do których należą duże zakłady pogrzebowe i cmentarze. Min. Miejskie Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych w Warszawie, Zarząd Cmentarzy Komunalnych w Olsztynie czy Kielcach, firma BONGO której współwłaściciel Marek Cichewicz jest pierwszym wiceprezydentem Światowej Federacji Firm i Organizacji Pogrzebowych FIAT-IFTA. Polskie Stowarzyszenie Pogrzebowe jest Reprezentantem Narodowym tej organizacji.

Z poważaniem

Krzysztof Wolicki

Prezes Zarządu

Polskiego Stowarzyszenia Pogrzebowego